Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (kuues koda)

27. märts 2025*

Liikmesriigi kohustuste rikkumine – Asulareovee puhastamine – Direktiiv 91/271/EMÜ – Artiklid 4, 5 ja 10 – Tundlike alade reostus – Asulareoveepuhastid – Liikmesriigi kohustuste rikkumist tuvastav Euroopa Kohtu otsus – Täitmata jätmine – ELTL artikli 260 lõige 2 – Rahalised karistused – Karistusmakse – Põhisumma

Kohtuasjas C-515/23,

mille ese on ELTL artikli 260 lõike 2 alusel 10. augustil 2023 esitatud liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi,

Euroopa Komisjon, esindajad: G. Gattinara ja E. Sanfrutos Cano,

hageja,

versus

Itaalia Vabariik, esindaja: G. Palmieri, keda abistasid *avvocati dello Stato* M. Di Benedetto, M. Russo ja F. Severi,

kostja,

EUROOPA KOHUS (kuues koda),

koosseisus: koja president A. Kumin, esimese koja president F. Biltgen (ettekandja) ja kohtunik I. Ziemele,

kohtujurist: T. Ćapeta,

kohtusekretär: ametnik G. Chiapponi,

arvestades kirjalikku menetlust ja 13. novembri 2024. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: itaalia.

kohtuotsuse

1 Euroopa Komisjon palub oma hagiavalduses Euroopa Kohtul:

– tuvastada, et kuna Itaalia Vabariik ei ole võtnud kõiki vajalikke meetmeid 10. aprilli 2014. aasta kohtuotsuse komisjon *vs.* Itaalia (C-85/13, edaspidi „kohtuotsus C-85/13“; EU:C:2014:251) täitmiseks, siis on ta rikkunud talle ELTL artikli 260 lõikest 1 tulenevaid kohustusi;

– kohustada Itaalia Vabariiki tasuma komisjonile päevamääraga karistusmakse 122 760 eurot – mida võidakse vähendada välja pakutud järkjärgulise vähendamise valemi alusel – iga päeva eest, mil viivitatakse kohtuotsuse C-85/13 täitmisega, arvutatuna alates kohtuotsuse kuulutamisest käesolevas kohtuasjas kuni kohtuotsuse C-85/13 täitmiseni;

– kohustada Itaalia Vabariiki tasuma komisjonile põhisumma 13 640 eurot päevas – mida võidakse vähendada välja pakutud järkjärgulise vähendamise valemi alusel –, kokku minimaalselt 9 548 000 eurot, arvutatuna alates kohtuotsuse C-85/13 kuulutamise kuupäevast kuni kohtuotsuse kuulutamiseni käesolevas asjas või kuni kohtuotsuse C-85/13 täitmiseni, kui see toimub enne käesolevas asjas tehtava kohtuotsuse kuulutamist, ja

– mõista kohtukulud välja Itaalia Vabariigilt.

Õiguslik raamistik

2 Nõukogu 21. mai 1991. aasta direktiivi 91/271/EMÜ asulareovee puhastamise kohta (EÜT 1991, L 135, lk 40; ELT eriväljaanne 15/02, lk 26), mida on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. oktoobri 2008. aasta määrusega (EÜ) nr 1137/2008 (ELT 2008, L 311, lk 1) (edaspidi „direktiiv 91/271“), artiklis 1 on ette nähtud:

„Käesolev direktiiv käsitleb asulareovee kogumist, puhastamist ja ärajuhtimist ning teatavate tööstusvaldkondade reovee puhastamist ja ärajuhtimist.

Direktiivi eesmärk on kaitsta keskkonda nimetatud reovete ärajuhtimisest tuleneva kahju eest.“

3 Selle direktiivi artiklis 2 on ette nähtud:

„Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

1. *asulareovesi* – olmereovesi või olme- ja tööstusreovee ja/või mahasadanud vihmavee segu;

2. *olmereovesi* – asulate ja nendega seotud rajatiste reovesi, mis pärineb peamiselt inimeste ainevahetusest ja majapidamistegevusest;

[…]

4. *linnastu* – ala, kus elanikkond ja/või majandustegevus on piisavalt kontsentreeritud, et asulareovett kogutakse ja juhitakse asulareoveepuhastisse või lõplikku ärajuhtimispunkti;

5. *kogumissüsteem* – juhtmete süsteem, mis kogub ja juhib asulareovett;

6. *1 ie (inimekvivalent)* – biolagundatav orgaaniline reostus, mille biokeemiline hapnikutarve viie ööpäeva jooksul (BHT5) on 60 g hapnikku ööpäevas;

[…]

8. *reovee bioloogiline puhastus* – asulareovee puhastamine protsessi abil, mis üldjuhul hõlmab vee bioloogilist töötlemist koos teistkordse selitamisega, või muu protsessi abil, mille puhul I lisa tabelis 1 esitatud nõuded on täidetud;

9. *asjakohane puhastus* – asulareovee puhastamine mis tahes meetodi ja/või äravoolusüsteemi abil, mille puhul suublad, millesse kõnealune reovesi juhitakse, vastavad pärast reovee vastuvõtmist asjakohastele kvaliteedieesmärkidele ning käesoleva ja teiste ühenduse direktiivide asjaomastele sätetele;

[…]“.

4 Direktiivi artiklis 3 on sätestatud:

„1. Liikmesriigid tagavad, et kõik linnastud varustatakse asulareovee kogumissüsteemidega

– hiljemalt 31. detsembriks 2000 nende linnastute puhul, mille inimekvivalent (ie) on üle 15 000,

ning

– hiljemalt 31. detsembriks 2005 nende linnastute puhul, mille inimekvivalent on 2000 kuni 15 000.

Asulareovee puhul, mis juhitakse [artikli] 5 alusel määratletud tundlikeks aladeks loetavatesse veekogudesse, tagavad liikmesriigid, et linnastud inimekvivalendiga üle 10 000 varustatakse kogumissüsteemidega hiljemalt 31. detsembriks 1998.

Kui kogumissüsteemi rajamine on põhjendamatu, kuna sellest ei oleks keskkonnale tulu või see oleks liiga kulukas, kasutatakse individuaalseid või muid asjakohaseid süsteeme, mis tagavad keskkonnale sama kaitstuse taseme.

2. Lõikes 1 kirjeldatud kogumissüsteemid vastavad I lisa A jaotises sätestatud nõuetele. […]“.

5 Direktiivi artikkel 4 on sõnastatud järgmiselt:

„1. Liikmesriigid tagavad, et kogumissüsteemidesse sisenev asulareovesi läbib enne ärajuhtimist bioloogilise puhastuse või muu sellega võrdväärse puhastuse järgmiselt:

– hiljemalt 31. detsembriks 2000 kõikide linnastute puhul inimekvivalendiga üle 15 000;

– hiljemalt 31. detsembriks 2005 kõikide linnastute puhul inimekvivalendiga 10 000 kuni 15 000;

– hiljemalt 31. detsembriks 2005 kõikide linnastute puhul inimekvivalendiga 2000 kuni 10 000, mille reovett juhitakse magevette ja suudmealadele.

[…]

3. Lõigetes 1 ja 2 kirjeldatud asulareoveepuhastitest väljuv vesi vastab I lisa B jaotise asjaomastele nõuetele. […]

[…]“.

6 Direktiivi 91/271 artikli 5 lõigetes 1–5 on sätestatud:

„1. Lõike 2 kohaldamisel määravad liikmesriigid 31. detsembriks 1993 vastavalt II lisas sätestatud kriteeriumidele kindlaks tundlikud alad.

2. Liikmesriigid tagavad 31. detsembriks 1998 kõikide linnastute puhul inimekvivalendiga 10 000, et kogumissüsteemidesse sisenev asulareovesi läbib enne selle tundlikele aladele juhtimist põhjalikuma puhastuse, kui on kirjeldatud artiklis 4.

3. Lõikes 2 kirjeldatud asulareoveepuhastitest väljuv vesi vastab I lisa B jaotise asjaomastele nõuetele. […]

4. Lõigetes 2 ja 3 individuaalsete puhastite kohta sätestatud nõudeid ei ole aga vaja täita tundlikel aladel, mille puhul suudetakse tõestada, et kõikidesse sellel alal asuvatesse asulareoveepuhastitesse siseneva reovee fosfori- ja lämmastikusisaldus väheneb väljumise ajaks vähemalt 75% võrra.

5. Tundlike alade valgaladel asuvatest asulareoveepuhastitest väljuva vee suhtes, mis põhjustab osaliselt nende alade reostumist, kohaldatakse lõikeid 2, 3 ja 4.

[…]“.

7 Direktiivi artiklis 10 on ette nähtud:

„Liikmesriigid tagavad, et asulareoveepuhasteid, mida rajatakse artiklite 4, 5, 6 ja 7 nõuete täitmiseks, projekteeritakse ja ehitatakse ning käitatakse ja hooldatakse nii, et nende töö kõikides tavapärastes kohalikes ilmastikutingimustes on piisavalt tagatud. Kõnealuste puhastite projekteerimisel tuleb arvesse võtta puhastuskoormuse hooajalist muutumist.“

8 Direktiivi I lisa „Nõuded asulareoveele“ on sõnastatud järgmiselt:

„A. Kogumissüsteemid […]

Kogumissüsteemide puhul arvestatakse reovee puhastamise nõudeid.

Kogumissüsteemide projekteerimisel, ehitamisel ja hooldamisel lähtutakse parimatest tehnilistest teadmistest, vältides liigseid kulusid ja võttes eelkõige arvesse järgmist:

– asulareovee hulk ja omadused,

– lekete vältimine,

– suublate reostumise piiramine valinguvee otselaske tõttu.

B. Asulareovee juhtimine puhastitest suublatesse […]

1. Reoveepuhasteid projekteeritakse ja ehitatakse ümber nii, et neisse sisenevast reoveest ja puhastatud heitveest on võimalik võtta enne selle juhtimist suublatesse representatiivseid proove.

2. Asulareoveepuhastitest väljuv vesi, mida puhastatakse vastavalt artiklitele 4 ja 5, vastab tabelis 1 esitatud nõuetele.

3. Peale selle vastab asulareoveepuhastitest väljuv vesi, mida juhitakse II lisa punkti A alapunktis a määratletud eutrofeeruvatele tundlikele aladele, käesoleva lisa tabelis 2 esitatud nõuetele.

4. Vajaduse korral kohaldatakse tabelis 1 ja/või 2 esitatud nõuetest rangemaid nõudeid, et tagada suublate vastavus mis tahes muu asjakohase direktiivi sätetele.

5. Asulareovee väljajuhtimiskohad valitakse nii, et heitvee kahju suublale oleks võimalikult väike.

[…]“.

Kohtuotsus C-85/13

9 Kohtuotsuses C-85/13 leidis Euroopa Kohus, et kuna Itaalia Vabariik ei ole võtnud kõik vajalikud meetmed tagamaks, et:

– Melegnano, Mortara, Olona Nordi, Olona Sudi, Robecco sul Naviglio, San Giuliano Milanese Esti, Trezzano sul Naviglio ja Vigevano (Lombardia) linnastud, mille inimekvivalent on üle 10 000 ning mis juhivad asulareovee suublatesse, mida tuleb direktiivi 91/271 artikli 5 lõike 1 tähenduses lugeda „tundlikeks aladeks“, oleksid direktiivi artikli 3 kohaselt varustatud asulareovee kogumissüsteemidega;

– Pescasseroli (Abruzzi), Cormonsi, Gradisca d’Isonzo, Grado (Friuli-Venezia Giulia), Broni, Calco, Casteggio, Melegnano, Mortara, Orzinuovi, Rozzano, Trezzano sul Naviglio, Valle San Martino, Vigevano (Lombardia), Pesaro, Urbino (Marche), Alta Val Susa (Piemonte), Nuoro (Sardiinia), Castellammare del Golfo I, Cinisi, Terrasini (Sitsiilia), Courmayeuri (Valle d’Aosta) ja Thiene (Veneetsia) linnastutes, mille inimekvivalent on üle 10 000, läbib kogumissüsteemidesse sisenev asulareovesi enne ärajuhtimist bioloogilise puhastuse või muu sellega võrdväärse puhastuse vastavalt direktiivi 91/271 artiklile 4;

– Pescasseroli (Abruzzi), Aviano Capoluogo, Cividale del Friuli, Codroipo/Sedegliano/Flaibano, Cormonsi, Gradisca d’Isonzo, Grado, Latisana Capoluogo, Pordenone/Porcia/Roveredo/Cordenonsi, Sacile, Udine (Friuli-Venezia Giulia), Frosinone (Lazio), Francavilla Fontana, Trinitapoli (Puglia), Dorgali, Nuoro, ZIR Villacidro (Sardiinia) ning Castellammare del Golfo I, Cinisi, Partinico, Terrasini ja Trappeto (Sitsiilia) linnastutes, mille inimekvivalent on üle 10 000 ning mis juhivad vee suublatesse, mida tuleb direktiivi 91/271 tähenduses lugeda „tundlikeks aladeks“, läbib kogumissüsteemi sisenev asulareovesi enne ärajuhtimist põhjalikuma puhastuse kui bioloogilise või muu sellega võrdväärse puhastuse vastavalt direktiivi artiklile 5;

– asulareoveepuhasteid, mida rajatakse direktiivi 91/271 artiklite 4–7 nõuete täitmiseks, projekteeritakse ja ehitatakse ning käitatakse ja hooldatakse nii, et nende töö kõikides tavapärastes kohalikes ilmastikutingimustes on piisavalt tagatud ning et kõnealuste puhastite

projekteerimisel on võetud arvesse puhastuskoormuse hooajalist muutumist Pescasseroli (Abruzzi), Aviano Capoluogo, Cividale del Friuli, Codroipo/Sedegliano/Flaibano, Cormonsi, Gradisca d'Isonzo, Grado, Latisana Capoluogo, Pordenone/Porcia/Roveredo/Cordenonsi, Sacile, Udine (Friuli-Venezia Giulia), Frosinone (Lazio), Broni, Calco, Casteggio, Melegnano, Mortara, Orzinuovi, Rozzano, Trezzano sul Naviglio, Valle San Martino, Vigevano (Lombardia), Pesaro, Urbino (Marche), Alta Val Susa (Piemonte), Francavilla Fontana, Trinitapoli (Puglia), Dorgali, Nuoro, ZIR Villacidro (Sardiinia), Castellammare del Golfo I, Cinisi, Partinico, Terrasini, Trappeto (Sitsiilia), Courmayeuri (Valle d'Aosta) ja Thiene (Veneetsia) linnastutes,

siis on Itaalia Vabariik rikkunud direktiivi 91/271 artiklist 3 ja/või artiklist 4 ja/või artiklist 5 ning artiklist 10 tulenevaid kohustusi.

Kohtueelne menetlus ja menetlus Euroopa Kohtus

10 Kohtuotsuse C-85/13 täitmise kontrollimiseks palus komisjon 12. mai 2014. aasta kirjas Itaalia Vabariigilt teavet selleks võetud meetmete kohta. Institutsioon palus 15. jaanuaril ja 15. oktoobril 2015 ning 31. jaanuaril 2017 kõnealusel liikmesriigil esitada ajakohastatud teave selles kohtuotsuses nimetatud linnastute vastavusse viimisel tehtud edusammude kohta ning esitas oma hinnangu nende linnastute olukorra kohta, mille Itaalia ametiasutused olid tunnistanud nõuetele vastavaks.

11 Itaalia Vabariik esitas 15. ja 25. juuli 2014. aasta, 20. veebruari, 19. märtsi, 22. septembri ja 23. novembri 2015. aasta, 2. märtsi, 23. septembri ja 30. septembri 2016. aasta, 12. jaanuari, 27. veebruari, 24. mai ja 27. juuli 2017. aasta ning 18. jaanuari 2018. aasta kirjadega komisjonile teavet võetud meetmete ja nende rakendamise kohta.

12 Leides, et Itaalia Vabariik on kohtuotsust C-85/13 täitnud vaid osaliselt, saatis komisjon talle 18. mail 2018 ELTL artikli 260 lõike 2 alusel ametliku kirja 14 linnastu kohta, mida kõnealuses kohtuotsuses nimetati ja mis ei vasta endiselt direktiivi 91/271 nõuetele, ning palus liikmesriigil esitada oma seisukohad kahe kuu jooksul alates kirja kättesaamisest.

13 Itaalia Vabariik vastas ametlikule kirjale 12. juuli 2018. aasta kirjas. Seejärel saatis see liikmesriik komisjonile mitu teatist ja teadet, mis muu hulgas sisaldasid iga kuue kuu järel ajakohastatud teavet kohtuotsuse C-85/13 täitmise seisu kohta.

14 Kuna komisjon leidis esitatud teabe põhjal, et Itaalia Vabariik ei ole kohtuotsust C-85/13 ikka veel täielikult täitnud, kuivõrd selles otsuses nimetatud viie linnastu, nimelt Castellammare del Golfo I, Cinisi, Terrasini, Trappeto (Sitsiilia) ja Courmayeuri (Valle d'Aosta) puhul ei ole kohtuotsust jätkuvalt täidetud – ja seda üheksa aastat pärast nimetatud kohtuotsuse kuulutamist ning enam kui 20 aastat pärast seda, kui möödusid direktiivi 91/271 artiklites 4 ja 5 ette nähtud tähtajad nõuete täitmiseks –, otsustas ta esitada käesoleva hagi.

Hagi

Liikmesriigi kohustuste rikkumine

Poolte argumendid

15 Komisjon heidab Itaalia Vabariigile ette, et see ei ole võtnud kõiki vajalikke meetmeid kohtuotsuse C-85/13 täitmiseks, sest ametlikus kirjas kindlaks määratud tähtaja möödumisel – st 18. juulil 2018, aga ka 30. juunil 2023, mil see liikmesriik viimati saatis ajakohastatud teabe kõnealuse kohtuotsuse täitmise kohta komisjonile – ei olnud viies käesolevas hagiavalduses nimetatud linnastus, nimelt Castellammare del Golfo I, Cinisi, Terrasini, Trappeto (Sitsiilia) ja Courmayeuri (Valle d'Aosta) linnastus, mille inimekvivalent on üle 10 000, direktiivi 91/271 artiklitest 4, 5 ja 10 tulenevad kohustused veel täidetud.

16 Komisjon väidab esiteks, et Itaalia Vabariigi poolt ametlikule kirjale antud vastuseid hinnates nähtub, et see liikmesriik ei olnud käesolevas menetluses asjasse puutuval kuupäevaks, st 18. juuliks 2018, ikka veel võtnud kõiki vajalikke meetmeid tagamaks, et hagis nimetatud viiest linnastust neljas, nimelt Castellammare del Golfo I-s, Cinisis, Terrasinis ja Courmayeuris, mille inimekvivalent on üle 10 000, läbib kogumissüsteemi sisenev asulareovesi enne ärajuhtimist bioloogilise või muu sellega võrdväärse puhastuse vastavalt direktiivi 91/271 artiklile 4. Pealegi tunnistasid Itaalia ametiasutused kohtueelses menetluses, et seda artiklit rikutakse endiselt.

17 Teiseks väidab komisjon – arvestades Itaalia Vabariigi poolt ametlikule kirjale antud vastuseid –, et see liikmesriik ei olnud eelmises punktis nimetatud kuupäevaks ikka veel võtnud kõiki vajalikke meetmeid tagamaks, et käesolevas hagiavalduses nimetatud viiest linnastust neljas – nimelt Castellammare del Golfo I-s, Cinisis, Terrasinis ja Trappetos, mille inimekvivalent on üle 10 000 ning mis juhivad oma reovee „tundlikeks aladeks" kvalifitseeritud suublatesse – läbib kogumissüsteemi sisenev asulareovesi enne ärajuhtimist põhjalikuma puhastuse kui bioloogilise või muu sellega võrdväärse puhastuse vastavalt direktiivi 91/271 artiklile 5.

18 Täpsemalt märgib komisjon Trappeto linnastu kohta, et Itaalia Vabariigi vastustest ametlikule kirjale ja selle liikmesriigi esitatud ajakohastatud teabest kohtuotsuse C-85/13 täitmise seisu kohta nähtub, et selle linnastu olukord ei olnud käesoleva menetluse seisukohast asjasse puutuval kuupäeval, st 18. juulil 2018, ikka veel kooskõlas direktiivi 91/271 artikliga 5; sellega olid nõus ka Itaalia ametiasutused viimases, 30. juuni 2023. aasta teates ajakohastamise seisu kohta.

19 Komisjon märgib sellega seoses, et Itaalia ametiasutused väitsid käesoleva kohtuasja kohtueelses menetluses, et Trappeto linnastu tekitatud puhastuskoormus on 7783 inimekvivalenti, mis on madalam arvust, mida need asutused olid varem nimetanud oma vastuses ELTL artikli 258 alusel esitatud põhjendatud arvamusele ja mille võttis Euroopa Kohus üle kohtuotsusesse C-85/13. Nad ei esitanud siiski selget ja täpset põhjendust, mida oleksid toetanud konkreetsed tõendid ja millest oleks nähtunud puhastuskoormuse vähenemine. Komisjon lisab, et andmed, mille Itaalia Vabariik esitas oma kostja vastuse lisas, et põhjendada selle linnastu 8910 inimekvivalendi suurust puhastuskoormust, ei saa korvata varasemat tõendite puudumist, vaid neid saab arvesse võtta üksnes alates kuupäevast, mil need esitati, st 18. oktoobrist 2023.

20 Peale selle, kuna Trappeto linnastu reovesi juhitakse tundlikule alale, mida külastab märkimisväärne arv turiste, ja kuna Itaalia ametiasutuste esitatud andmete tõlgendamise osas on kahtlusi, teeb komisjon ettepaneku tõlgendada neid andmeid nii, et selle linnastu suhtes jäävad

kehtima direktiivi 91/271 artiklist 5 tulenevad kohustused. Niisugune tõlgendus oleks nimelt ainsana kooskõlas selle direktiivi eesmärgiga, milleks on kaitsta keskkonda reovee ärajuhtimisest tuleneva kahju eest.

21 Kolmandaks tuletab komisjon meelde, et direktiivi 91/271 artikli 4 või artikli 5 rikkumine tähendab paratamatult ka direktiivi artikli 10 rikkumist (vt selle kohta 6. oktoobri 2021. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Itaalia (asulareovee kogumis- ja puhastussüsteem), C-668/19, EU:C:2021:815, punktid 94–96). Võttes aga arvesse Itaalia Vabariigi vastuseid ametlikule kirjale ja seda, et see liikmesriik jätkab selle direktiivi artiklitest 4 ja 5 tulenevate kohustuste rikkumist, tuleb tõdeda, et see liikmesriik ei olnud käesolevas menetluses asjasse puutuvaks kuupäevaks, nimelt 18. juuliks 2018, ikka veel võtnud kõiki vajalikke meetmeid tagamaks, et käesolevas hagis nimetatud viies linnastus, nimelt Castellammare del Golfo I-s, Cinisis, Terrasinis, Trappetos ja Courmayeuris, projekteeritakse ja ehitatakse ning käitatakse ja hooldatakse asulareoveepuhasteid – mida rajatakse direktiivi 91/271, artiklite 4–7 nõuete täitmiseks – nii, et nende töö on tavapärastes kohalikes ilmastikutingimustes piisavalt tagatud ning et kõnealuste puhastite projekteerimisel on võetud arvesse puhastuskoormuse hooajalist muutumist, nagu on nõutud sama direktiivi artiklis 10.

22 Komisjon järeldab sellest, et Itaalia Vabariik ei ole kohtuotsust C-85/13 täielikult täitnud ja on seega rikkunud talle ELTL artikli 260 lõikest 2 tulenevaid kohustusi.

23 Itaalia Vabariik viitab esimesena – vaidlustamata faktilist olukorda, mida on kirjeldatud komisjoni hagiavalduses – meetmetele, mis on vajalikud, et täita Castellammare del Golfo I, Cinisi ja Terrasini linnastu puhul direktiivi 91/271 artiklitest 4, 5 ja 10 tulenevaid kohustusi. Need meetmed seisnevad ühelt poolt Castellammare del Golfo I linnastusse uue maa-aluse reoveepuhasti paigaldamises ning teiselt poolt Carinis asuva Contrada Ciachea ühise reoveepuhasti kohandamises ja tugevdamises Cinisi ja Terrasini linnastute reovee puhastamiseks. Selleks vajalike meetmete lõpuleviimise ajakavas, mis on esitatud kostja vastuses, on märgitud, et Castellammare del Golfo I linnastu olukord viiakse kõnealuse direktiiviga vastavusse 2027. aasta juuliks ning Cinisi linnastu ja Terrasini linnastu oma 2027. aasta märtsiks.

24 Teisena leiab Itaalia Vabariik Trappeto linnastu kohta, et väide direktiivi 91/271 artikli 5 rikkumise kohta on vastuvõetamatu, sest pärast kohtuotsuse C-85/13 kuulutamist on sealses puhastuskoormuses toimunud muutused.

25 Itaalia Vabariik märgib, et kohtuotsus C-85/13 ja 18. mai 2018. aasta ametlik kiri käsitlesid üksnes linnastuid, mille inimekvivalent oli üle 10 000, ning seega piirdub ka käesolev kohtuvaidlus niisuguste linnastutega. Kuigi Itaalia ametiasutused andsid ELTL artikli 258 alusel toimunud liikmesriigi kohustuste rikkumise tuvastamise menetluses komisjonile teada, et Trappeto linnastu puhul on reostuskoormus üle 10 000 inimekvivalendi, on Assemblea Territoriale Idrica (piirkondlik veenõukogu, Itaalia) aruandes, mis on lisatud kostja vastusele, märgitud selle linnastu puhastuskoormuseks 8910 inimekvivalenti, mille puhul on koormuse arvutamisel jäetud välja „hajutatud“ majade ja „isoleeritud asulate“ reovesi. Sellest järeldub, et samale linnastule, mille tegelik puhastuskoormus on väiksem kui 10 000 inimekvivalenti, ei kehti enam direktiivist 91/271 tulenevad kohustused, mida etteheidetavad rikkumised puudutavad.

26 Itaalia Vabariik lisab, et Trappeto linnastusse niisuguse reoveepuhasti ehitamine, mis suudab tagada direktiivi 91/271 artiklites 4 ja 5 ette nähtud piirväärtustest kinnipidamise, on jõudnud lõpule ning staatilised ja tehnilis-funktsionaalsed katsed olid kostja vastuse esitamise ajal veel pooleli. See liikmesriik lisas kostja vastusele nimetatud reoveepuhasti nõuetekohase toimimise tõendamiseks kuue kuu veeproovide analüüsid, mis tehti 2023. aasta aprillist septembrini.

27 Kolmandana täpsustab Itaalia Vabariik Courmayeuri linnastu kohta, et seda peab „füüsilisest seisukohast" pidama direktiivi 91/271 artiklitest 4 ja 10 tulenevate kohustustega kooskõlas olevaks hiljemalt 31. detsembriks 2023. Lisaks viitab see liikmesriik andmetele, mille ta juba saatis kohtueelses menetluses komisjonile 31. juulil 2020, samuti kostja vastuses sisalduvatele uutele andmetele, et tõendada, et selle direktiivi artiklist 4 tulenevad kohustused ei ole täitmata kogu kõnealuse linnastu puhastuskoormuse puhul, st 60 000 inimekvivalendi puhul, vaid üksnes 37 200 inimekvivalendi puhul, sest ülejäänud 22 800 inimekvivalendi reovett töödeldakse Courmayeuri linnastusse kuuluvas La Salle'i reoveepuhastis juba nõuetekohaselt. Nimetatud liikmesriik lisab, et kui lõpevad tööd Courmayeuri omavalitsusüksuse poolt La Salle'i reoveepuhastisse reovee ärajuhtimiseks mõeldud kanalisatsioonilõikude ehitamiseks, peab ta esitama komisjonile veel tõendid tööde lõpetamise ja reovee analüüside kohta, et tõendada selle puhasti nõuetekohast toimimist.

28 Komisjon leiab oma repliigis Courmayeuri linnastu kohta, et esiteks ei ole Itaalia Vabariigi poolt kostja vastuses esitatud andmed – arvestades lubatava vea määra – piisavalt usaldusväärsed, teiseks ei saa need andmed mõjutada päevamääraga karistusmakse arvutamiseks välja pakutud vähendamisvalemit, sest sel puhul on oluline nõuete järgimine kogu linnastus, ning kolmandaks tunnistavat Itaalia ametiasutused ise, et tegemist on muutuvate, mitte lõplike andmetega.

29 Itaalia Vabariik märgib oma vasturepliigis, et kohtuotsuse C-85/13 täitmise kiirendamiseks on võetud uusi meetmeid. Liikmesriik viitab siinkohal 9. detsembri 2023. aasta dekreetseadusele nr 181, mis võeti seadusena vastu 2. veebruari 2024. aasta seadusega nr 11 (*GURI* nr 31, 7.2.2024), millega täiendati selle täitmise eest vastutava ainsa haldusametniku volitusi asulareoveega seotud meetmete rakendamisel. Vastu võetud sätetest on täpselt näha, millised on peamised takistused, mida kõnealune haldusametnik kohtas ja mis aeglustasid nende meetmete täideviimist.

30 Nimetatud liikmesriik esitab lisaks täiendavad andmed komisjoni hagis nimetatud viie linnastu olukorra eeldatava arengu kohta.

31 Esiteks märgib ta, et kohtuotsuse C-85/13 täitmiseks vajalike meetmete väljatöötamise ja rakendamise stimuleerimiseks ja kiirendamiseks kohaldas kõnealune haldusametnik niisuguste riigihangete kiirendamise meetmeid, mille lepinguid ei ole veel sõlmitud ja mis peaksid ühest küljest võimaldama seda, et Castellammare del Golfo I on viidud direktiivi 91/271 nõuetega vastavusse 2026. aasta detsembriks, ja teisest küljest seda, et Cinisis ja Terrasinis kavandatud tööd lõpetatakse ligikaudu kuus kuud varem.

32 Teiseks tuleb Trappeto linnastu kohta märkida, et lõpetatud on selle reoveepuhasti kohandamise ja tugevdamise tööd, mida tehti selleks, et heastada liidu õiguse rikkumine, ning reoveepuhasti haldamine anti 22. detsembril 2023 üle AMAP SpA-le, kes on Ambito Territoriale Ottimale (ATO) di Palermo (Palermo optimaalne territoriaalne ala, Itaalia; edaspidi „Palermo ATO") integreeritud veeteenuste osutaja. Itaalia Vabariik esitab vasturepliigis tulemused, mis nähtuvad

Trappeto reoveepuhastis 23. juunist kuni 15. detsembrini 2023 koostatud katsearuannetest ja millest ilmneb, et see reoveepuhasti tagab nüüd direktiiviga 91/271 kehtestatud piirväärtuste järgimise, kui asulareovett juhitakse tundlikeks aladeks peetavatesse suublatesse.

33 Kolmandaks juhib ta Courmayeuri linnastu puhul tähelepanu sellele, et 2023. aasta detsembris viidi lõpule selle linnastu kogumis- ja ühendustööd, mis võimaldavad selle linnastu kogumissüsteemi täiendada. 2024. aasta jaanuaris tehtud analüüside kohaselt, mis on lisatud vastureplиigile, puhastab selle linnastu reoveepuhasti, mis võtab nüüd vastu kogu linnastu reovee, tõhusalt ära vee, mis pärineb viimastest ühendatud torustikest, ja selle puhul järgitakse direktiivis 91/271 kehtestatud piirväärtusi asulareovee tundlikele aladele juhtimisel. Järelikult ei ole Itaalia Vabariigi hinnangul Courmayeuri linnastu selle direktiiviga kooskõlas mitte ainult füüsilisest seisukohast – kogumissüsteemide valmimise ja La Salle'i reoveepuhastiga ühendamise tõttu –, vaid ka funktsionaalsest seisukohast ning tõhusat töötlemist arvestades. Järelikult tuleb see linnastu hagi esemest välja jätta.

Euroopa Kohtu hinnang

34 ELTL artikli 260 lõikes 2 on ette nähtud, et kui komisjoni hinnangul ei ole asjasse puutuv liikmesriik võtnud meetmeid Euroopa Kohtu otsuse täitmiseks, võib komisjon pärast seda, kui on andnud sellele liikmesriigile võimaluse esitada oma seisukohad, anda asja kohtusse, näidates ära põhisumma või karistusmakse suuruse, mille see liikmesriik peab tasuma ja mida ta peab asjaoludele vastavaks.

35 Käesoleval juhul tuleb selleks, et teha kindlaks, kas Itaalia Vabariik on võtnud kõik vajalikud meetmed kohtuotsuse C-85/13 täitmiseks, kontrollida, kas Itaalia Vabariik on täielikult järginud direktiivi 91/271 artiklit 4 ja/või artiklit 5 ning artiklit 10.

36 Peale selle, mis puudutab ELTL artikli 260 lõike 2 kohast liikmesriigi kohustuste rikkumise menetlust, siis tuleb niisuguse rikkumise olemasolu hindamisel võtta aluseks kuupäev, mil lõppeb selle sätte alusel esitatud ametlikus kirjas määratud tähtaeg (vt selle kohta 13. juuni 2024. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Ungari (rahvusvahelise kaitse taotlejate vastuvõtmine II), C-123/22, EU:C:2024:493, punkt 56 ja seal viidatud kohtupraktika).

37 Kuna käesoleval juhul saatis komisjon ametliku kirja 18. mail 2018, tuleb käesoleva kohtuotsuse eelmises punktis nimetatud rikkumise esinemise hindamisel aluseks võtta ametlikus kirjas ette nähtud kuupäev, st 18. juuli 2018.

38 Esiteks tuleb tõdeda, et Itaalia Vabariik tunnistab Castellammare del Golfo I, Cinisi ja Terrasini linnastu puhul, et direktiivi 91/271 artiklite 4, 5 ja 10 nõudeid rikutakse jätkuvalt. Nii märkis see liikmesriik oma vastustes ametlikule kirjale ja Euroopa Kohtule esitatud menetlusdokumentides, et taristutöid, mis on vajalikud, et varustada need linnastud kõnealustest artiklitest tulenevatele kohustustele vastavate asulareovee kogumis- ja puhastussüsteemidega, tuli 18. juuliks 2018 veel teha. Viimase teabe kohaselt, mille see liikmesriik oma vastureplиigis esitas, peaks need kolm linnastut olema viidud vastavusse enne 2026. aasta lõppu.

39 Mis puudutab teiseks Trappeto linnastut, siis ei saa nõustuda Itaalia Vabariigi argumendiga, et väide, mille kohaselt rikutakse jätkuvalt direktiivi 91/271 artiklist 5 tulenevaid liikmesriigi kohustusi, on vastuvõetamatu, sest selle linnastu puhul oleks tulnud lähtuda alla 10 000 inimekvivalendi jäävast puhastuskoormusest, mis olevat vabastanud selle liikmesriigi kohustusest järgida nimetatud artiklis ette nähtud nõudeid.

40 Nimelt, kui liikmesriigil lubataks esitada alles ELTL artikli 260 lõike 2 kohases menetluses Euroopa Kohtus esimest korda väide, et rikkumise tuvastanud kohtuotsuses nimetatud linnastu puhastuskoormuse arvutamise meetod on muutunud võrreldes meetodiga, mis on aluseks Euroopa Kohtu järeldustele selles kohtuotsuses, siis võidakse kahjustada kõnealuse kohtuotsuse lõplikkust, millel on kohtulahendi seadusjõud.

41 Isegi kui sellist argumenti lubada, ei võimalda Itaalia Vabariigi esitatud uued asjaolud tõendada ei 18. juulil 2018 ega hilisemal kuupäeval, et Trappeto linnastu tekitatud puhastuskoormus oleks olnud väiksem kui 10 000 inimekvivalenti ja et järelikult oleks see linnastu vabastatud kohustusest järgida direktiivi 91/271 artiklis 5 ette nähtud nõudeid.

42 Ühelt poolt ei leidnud tõendamist 7783-inimekvivalendine puhastuskoormus, millest Itaalia ametivõimud komisjonile kohtueelses menetluses teatasid – ning seda möönab ka Itaalia Vabariik oma menetlusdokumentides. Teiselt poolt märkis see liikmesriik oma kostja vastuses, et Trappeto linnastu puhastuskoormus on 8910 inimekvivalenti, mis tulenevat piirkondliku veenõukogu aruandest ja sellele lisatud kaartidest. See liikmesriik teatas neist uutest asjaoludest siiski alles kostja vastuse esitamisel 23. oktoobril 2023 ja seega pärast etteheidetava rikkumise olemasolu hindamisel asjasse puutuvat kuupäeva, st 18. juulit 2018. Lisaks puudub esitatud aruandel kuupäev ja selles ei ole täpsustatud kuupäeva, millest alates vähenes linnastu tekitatud puhastuskoormus. Peale selle on aruandes märgitud, et Trappeto linnastu puhastuskoormus on kord 8618 inimekvivalenti, kord jälle 11 816 inimekvivalenti. Selles kontekstis väitis komisjon – ilma et Itaalia Vabariik oleks talle vastu vaielnud –, et kui Itaalia Vabariigi viidatud arvutusmeetodi muutus arvestamata jätta, oleks nimetatud linnastu puhastuskoormus Itaalia ametiasutuste esitatud andmete kohaselt 11 816 inimekvivalenti.

43 Peale selle nähtub Itaalia Vabariigi kirjalikest seisukohtadest, et muudatus kõnealuse linnastu puhastuskoormuse arvutamise meetodis seisneb selles, et arvutamisel jäetakse välja hajali asuvate majade ja isoleeritud asulate osa, kuhu on koondunud varieeruva arvuga elanikkond. Liikmesriik ei ole aga selgitanud, millised põhjused õigustaksid puhastuskoormuse arvutusmeetodi muutmist niisuguse turismipiirkonnas asuva linnastu puhul nagu Trappeto, kus hajali asuvatel majadel ja isoleeritud asulatel võib olla märgatav keskkonnamõju.

44 Ülejäänu kohta olgu märgitud, et Itaalia Vabariik ei ole väitnud ega *a fortiori* tõendanud, et ta on ametlikus kirjas määratud tähtaja lõpuks, st 18. juuliks 2018, kõrvaldanud direktiivi 91/271 artiklitest 5 ja 10 tulenevate kohustuste rikkumised, mis on tuvastatud kohtuotsuse C-85/13 resolutsioonis seoses Trappeto linnastuga. Sellega seoses nähtub kõnealuse liikmesriigi esitatud kostja vastusest, et pärast Trappeto linnastu reoveepuhastiga seotud taristutöid läbi viidud staatilised ja tehnilis-funktsionaalsed katsed ei olnud kostja vastuse esitamise kuupäevaks, see tähendab 23. oktoobriks 2023, veel lõpetatud. Veel nähtub vasturepliigist ja selle lisadest, et selle reoveepuhasti kohandamise ja tugevdamise tööd, mis on tehtud selleks, et heastada liidu õiguse rikkumine, lõpetati alles 2023. aasta detsembris. Tuleb rõhutada, et kostja vastusele lisatud proovivõttude aruanded, mis näitavad, et sellest reoveepuhastist väljuv reovesi vastab selle direktiivi artiklis 5 sätestatud piirväärtustele, koostati ajavahemikus 23. juunist kuni 15. detsembrini 2023. Seega on tõendid nende tööde lõpetamise kohta ja selle reoveepuhastiga seotud proovivõttude aruanded hilisemad kui etteheidetava rikkumise olemasolu hindamisel asjakohane kuupäev, st 18. juuli 2018, mistõttu ei saa neid arvesse võtta.

45 Sellest järeldub, et Itaalia Vabariik ei ole tõendanud, et Trappeto linnastu olukord oli ametlikus kirjas märgitud tähtaja möödumisel kooskõlas direktiivi 91/271 artiklitest 5 ja 10 tulenevate kohustustega.

46 Kolmandaks, mis puudutab Courmayeuri linnastut, siis tunnistab Itaalia Vabariik kostja vastuses, et selle linnastu olukord ei olnud ikka veel kooskõlas direktiivi 91/271 artiklitest 4 ja 10 tulenevate kohustustega. Selle liikmesriigi vastusest 10. juuli 2018. aasta ametlikule kirjale ja tema kirjalikest seisukohtadest Euroopa Kohtule nähtub, et kuigi selle linnastu nelja omavalitsusüksuse, nimelt La Salle'i, Morgexi, Pré-Saint Didieri ja Thuile'i reovett puhastati juba La Salle'i uues reoveepuhastis, olid veel pooleli tööd linnastu viienda, nimelt Courmayeuri omavalitsuse ühendamiseks selle reoveepuhastiga ja need pidid olema lõpetatud hiljemalt 31. detsembriks 2023. Lisaks ei olnud komisjonile veel edastatud tõendeid tööde lõpetamise ja reovee analüüside kohta, et tõendada selle puhasti nõuetekohast toimimist. Sellest järeldub, et Itaalia Vabariik ei ole tõendanud, et nimetatud linnastu olukord oli ametlikus kirjas määratud tähtaja lõpuks ehk 18. juuliks 2018 kooskõlas direktiivi 91/271 artiklitest 4 ja 10 tulenevate kohustustega.

47 Peale selle ei saa nõustuda Itaalia Vabariigi argumendiga, et kohustuste täitmata jätmine puudutab vaid osa kogu Courmayeuri linnastu puhastuskoormusest, nimelt 37 200 inimekvivalenti selle linnastu kogusuurusest, milleks on 60 000 inimekvivalenti. See argument kinnitab üksnes seda, et kõnealuse linnastu kogu asulareovee puhastamine ei olnud määrava tähtsusega kuupäeval tagatud ja sellega rikuti direktiivi 91/271 artiklitest 4 ja 10 tulenevaid kohustusi.

48 Kõiki eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb asuda seisukohale, et kuna Itaalia Vabariik ei ole võtnud kõiki meetmeid kohtuotsuse C-85/13 täitmiseks, siis on Itaalia Vabariik rikkunud talle ELTL artikli 260 lõikest 1 tulenevaid kohustusi.

Rahalised karistused

Poolte argumendid

49 Leides, et Itaalia Vabariik ei ole võtnud kõiki kohtuotsuse C-85/13 täitmiseks vajalikke meetmeid, teeb komisjon ELTL artikli 260 lõike 2 alusel ettepaneku määrata sellele liikmesriigile nii karistusmakse kui ka põhisumma.

50 Nende rahaliste karistuste suuruse kindlaksmääramisel tugineb ta komisjoni teatisele 2023/C 2/01 „Rahalised karistused rikkumismenetluses“ (ELT 2023, C 2, lk 1; edaspidi „2023. aasta teatis“). Eelkõige täpsustab komisjon, et karistuste määramine peab põhinema sellistel aluskriteeriumidel nagu rikkumise raskus, kestus ja vajadus tagada sanktsiooni hoiatav toime selleks, et rikkumine ei korduks.

51 Kõigepealt teeb komisjon rikkumise raskuse kontekstis ettepaneku määrata vahemikus 1–20 raskuskoefitsiendiks 4, võttes arvesse esiteks rikutud liidu õigusnormide tähtsust ja teiseks selle rikkumise mõju üld- ja erihuvidele.

52 Nende õigusnormide tähtsuse kohta tuletab komisjon meelde, et direktiivi 91/271 eesmärk on kaitsta keskkonda asulareovee ja teatavatest tööstussektoritest pärineva vee kahjuliku mõju eest ning selles on kehtestatud nõuded reovee kogumisele ja puhastamisele vastavalt asjaomaste linnastute suurusele. Selle direktiivi nõuded on rangemad, kui reovesi juhitakse aladele, mis on direktiivi II lisas määratletud kriteeriumide alusel liigitatud artikli 5 lõike 1 tähenduses „tundlikeks“ aladeks.

53 Komisjon täpsustab, et käesolev kohtuasi puudutab direktiivis 91/271 ning eelkõige selle artiklites 4 ja 5 ette nähtud reovee puhastamiskohustuste rikkumist, mille täitmata jätmine avaldab eriti kahjulikku mõju linnastutes, mis juhivad reovett tundlikele aladele. Itaalia asulareovee puhastamine on oluline, et säilitada ja parandada pinnaveekogude ning nendest otseselt sõltuvate vee- ja maismaaökosüsteemide kvaliteeti ning tagada asjakohaste liidu direktiivide rakendamine – nendeks on eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2000. aasta direktiiv 2000/60/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse veepoliitika alane tegevusraamistik (EÜT 2000, L 327, lk 1; ELT eriväljaanne 15/05, lk 275), Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2020. aasta direktiiv (EL) 2020/2184 olmevee kvaliteedi kohta (ELT 2020, L 435, lk 1) ning nõukogu 21. mai 1992. aasta direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (EÜT 1992, L 206, lk 7; ELT eriväljaanne 15/02, lk 102).

54 Komisjon märgib oma hagiavalduses, et käesolevas kohtuasjas ei ole direktiiviga 91/271 veel kooskõlas viis kohtuotsuses C-85/13 käsitletud linnastut, mille kogu puhastuskoormus on 149 069 inimekvivalenti ja mis juhivad vett tundlikele aladele. Asulareovee puhastussüsteemide puudumine või puudulikkus võivad aga keskkonda kahjustada ja seda tuleb pidada iseäranis kaalukaks (31. mai 2018. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Itaalia, C-251/17, EU:C:2018:358, punkt 72). Peale selle sõltub keskkonnakahju suurus suures osas nende linnastute arvust, millele liikmesriigi kohustuste rikkumist ette heidetakse. Seega tuleb pidada märkimisväärseks seda, et nõuetele ei vasta viis linnastut.

55 Komisjon rõhutab seoses Euroopa Kohtu otsuse täitmata jätmise mõjuga üld- ja erihuvidele, et asjaolu, et kohtuotsust C-85/13 ei ole täies ulatuses täidetud viie linnastu puhul, mis ei ole direktiiviga 91/271 veel kooskõlas, toob kaasa olulise reostuse ohu keskkonnale ja inimeste tervisele. See institutsioon viitab lisaks ohule, et see võib negatiivselt mõjutada teiste liidu direktiivide, eelkõige käesoleva kohtuotsuse punktis 53 nimetatud direktiivide rakendamist. Kohtuotsuse C-85/13 puudulik täitmine mõjutab samuti piisavalt puhaste pinnaveekogude olemasolu ning vabaaja- ja majandustegevust.

56 Peale selle leiab komisjon, et arvesse tuleb võtta kolme raskendavat asjaolu.

57 Esiteks oli kohustus, mida liikmesriik pidi ja peab jätkuvalt täitma, nimelt asulareovee puhastamiseks sobivate reoveepuhastite ehitamine, selge. Peale selle tunnistasid Itaalia ametiasutused rikkumist ja teavitasid komisjoni alates kohtuotsuse C-85/13 kuulutamisest taristu ehitamise meetmetest, mis olid ette nähtud selleks, et viia iga linnastu nimetatud kohtuotsusega kooskõlla.

58 Teiseks kuulub see kohtuotsus direktiivi 91/271 käsitleva väljakujunenud kohtupraktika konteksti ning Itaalia Vabariigi suhtes on sama direktiivi nõuetekohaselt rakendamata jätmise tõttu juba tehtud kuus kohtuotsust. Niisiis on Itaalias juba aastakümneid kestnud üldine olukord, kus seda direktiivi ei ole järgitud. Lisaks on käesolev menetlus üks neljast selle liikmesriigi vastu algatatud rikkumismenetlusest, mis puudutavad koos rohkem kui 800 linnastut.

59 Kolmandaks jätkusid kõnealustes linnastutes tuvastatud rikkumised rohkem kui üheksa aastat pärast seda, kui kuulutati kohtuotsus C-85/13, ja rohkem kui 24 aastat pärast direktiivi 91/271 artikli 5 lõikes 2 ette nähtud tähtaja möödumist.

60 Kergendavate asjaoludena teeb komisjon ettepaneku võtta esimesena arvesse Itaalia Vabariigi koostööd kogu käesoleva menetluse vältel ja teisena asjaolu, et kohtuotsuse C-85/13 täitmisel on tehtud märkimisväärseid edusamme.

61 Seejärel märgib komisjon rikkumise kestuse kohta, et vastavalt 2023. aasta teatise punktile 3.3 väljendatakse kestuskoefitsienti kordajana vahemikus 1–3 ning see arvutatakse määraga 0,10 kuus alates liikmesriigi kohustuste rikkumise tuvastanud esimese kohtuotsuse kuupäevast. Käesoleval juhul möödus 10. aprillist 2014, mil kuulutati kohtuotsus C-85/13, kuni 1. juunini 2023, mil komisjon otsustas pöörduda Euroopa Kohtusse, 109 kuud. Seetõttu teeb see institutsioon ettepaneku määrata kestuskoefitsiendiks 3.

62 Peale selle täpsustab komisjon vajaduse kohta tagada asjaomase liikmesriigi maksevõimet arvestades karistuse hoiatav toime, et hoiatav toime väljendub teguris n, mis Itaalia Vabariigi puhul on 3,41.

63 Seetõttu teeb komisjon esiteks ettepaneku arvutada põhisumma 13 640 euro suuruse päevasumma alusel, mis saadakse nii, et korrutatakse 2023. aasta teatise punkti 4.2 tähenduses kindla suurusega summa – 1000 eurot – raskuskoefitsiendiga 4 ja teguriga n 3,41. Selle teatise punkti 4.2.1 kohaselt tuleb põhisumma arvutamiseks korrutada päevasumma nende päevade arvuga, mille vältel rikkumine kestis. Komisjon täpsustab, et sel viisil saadud põhisumma tuleb Itaalia Vabariigilt välja mõista juhul, kui see summa ületab 9 548 000 eurot, mis on selle liikmesriigi jaoks kindlaks määratud minimaalne põhisumma.

64 Lisaks teeb komisjon 2023. aasta teatise punkti 2.1 alusel ettepaneku põhisummat kohandada, sest teatavate kohtuotsuses C-85/13 käsitletud linnastute olukord viidi menetluse käigus selle kohtuotsusega vastavusse. See institutsioon leiab, et päevase vähenduskoefitsiendi saamiseks, milleks käesoleval juhul on 0,09 eurot, tuleb päevamääraga põhisumma jagada puudustega linnastute inimekvivalendi koguarvuga. See päevane vähenduskoefitsient tuleb maha arvata päevamääraga põhisummast, mis on määratud iga niisuguse linnastu inimekvivalendi kohta, mille olukord on direktiiviga 91/271 kooskõlas.

65 Teiseks teeb komisjon ettepaneku määrata karistusmakse summas 122 760 eurot päevas, mis saadakse 2023. aasta teatise I lisa punktis 1 ette nähtud kindla suurusega karistusmakse – 3000 eurot päevas – korrutamisel raskuskoefitsiendiga 4, kestuskoefitsiendiga 3 ja teguriga n 3,41.

66 Siiski teeb komisjon vastavalt selle teatise punktile 2.1 ettepaneku kohaldada vähenevat karistusmakset, mille tegelik suurus arvutataks välja iga kuue kuu tagant, mistõttu iga vastava perioodi kogusummat vähendataks protsendimäära võrra, mis vastab proportsionaalselt nende linnastute inimekvivalendi osale, mis on viinud oma kogumis- ja puhastussüsteemid kooskõlla kohtuotsusega C-85/13. Itaalia Vabariik on kohustatud esitama sellele institutsioonile tõendid, mis võimaldavad teha kindlaks, et nõuetega vastavusse viimine toimus enne kuuekuulise perioodi lõppu.

67 Komisjon leiab lisaks, et kui selline nõuetega vastavusse viimine toimub järk-järgult, tuleb päevamääraga karistusmakse järkjärgulise vähendamise arvutamiseks jagada päevamääraga karistusmakse summa nende linnastute inimekvivalendi koguarvuga, mis ei ole tänaseni veel kooskõlas kohtuotsusega C-85/13.

68 Itaalia Vabariik nõustub igati komisjoniga, et kohtuotsuse C-85/13 täitmisel esineb jätkuv viivitus, kuid leiab siiski, et selle institutsiooni nõutud rahaliste karistuste summa on liiga suur, ning esitab selle seisukoha põhjendamiseks mitu argumenti.

69 Esimesena tuleb tema hinnangul arvesse võtta rakendamist vajavate materiaalsete meetmete keerukust, mis eeldab keeruka taristu rajamist, mille maksumus võib muutuda, ning vajadust loodud taristu toimimist katsetada, panna see tööle ja seda kontrollida. Selle jaoks on vaja kasutada riigihankemenetlusi, millega kaasneb suur kohtuvaidluste oht.

70 Teisena tuleb arvesse võtta Itaalia ametiasutuste lojaalset koostööd komisjoniga kogu menetluse vältel.

71 Kolmanda argumendina toob Itaalia Vabariik välja, et ta on eraldanud märkimisväärseid majandus- ja finantsressursse, et rakendada meetmeid, mis on vajalikud nii kohtuotsuse C-85/13 täitmiseks kui ka üldiselt tema Euroopa Liiduga asulareovee valdkonnas peetava kohtuvaidluse lahendamiseks. See liikmesriik märgib, et ta eraldas selleks kokku üle 3 miljardi euro.

72 Neljandana täpsustab Itaalia Vabariik, et ta nimetas ametisse ühe erakorralise ametniku, kes vastutab kohtuotsuse C-85/13 täitmise eest, et käivitada selle täitmiseks vajalike meetmete väljatöötamine ja rakendamine ning seda kiirendada.

73 Viiendana tuleb tema arvates arvesse võtta komisjoni hagi vastuvõetamatust osas, milles see puudutab Trappeto linnastut, mille inimekvivalent jääb alla 10 000.

74 Kuuendas argumendis täpsustab Itaalia Vabariik, et kuigi kohtuotsuses C-85/13 käsitleti 41 linnastut, mille kogu puhastuskoormus on 2 281 847 inimekvivalenti, puudutas komisjoni 18. mai 2018. aasta ametlik kiri 14 linnastut, mille kogu puhastuskoormus on 462 266 inimekvivalenti, ning selle institutsiooni hagi puudutab viit linnastut, mille kogukoormus on 149 069 inimekvivalenti.

75 Seitsmendana tuleb Itaalia Vabariigi hinnangul võtta arvesse käesoleva menetluse käigus tehtud märkimisväärseid edusamme, mis on tehtud nii direktiivi 91/271 nõuetele mittevastavate linnastute koguarvu kui ka nende inimekvivalendi vähendamisel. Seega vähenes ajavahemikus 2014–2023 nõuetele mittevastavate linnastute arv 88% ja nõuetele mittevastava inimekvivalendi arv vähenes 94%. Pealegi tuleb neid arve Trappeto ja Courmayeuri linnastu puhul kohandada, et võtta arvesse käesoleva kohtuotsuse punktides 26 ja 27 esitatud argumente.

76 Kaheksandana ei pea Itaalia Vabariik sobivaks seda, kui komisjon käsitleb oma hagis teisi tema vastu algatatud rikkumismenetlusi asulareovee valdkonnas. Igal juhul nähtuvat ülejäänud kolme selle liikmesriigi vastu algatatud rikkumismenetluse andmetest, et kostja vastuse esitamise kuupäevaks oli üle 800 nõuetele mittevastava linnastu koguarv vähenenud järk-järgult 622 linnastuni.

77 Üheksandana, mis puudutab suplusvee kvaliteeti, siis leiab Itaalia Vabariik, et kahju tekkimise oht on üksnes teoreetiline ja puhtalt potentsiaalne. Lisaks annavad Castellammare del Golfo I, Cinisi, Terrassini ja Trappeto linnastute läheduses asuvate rannikualade suplusvee kvaliteedi täiendatud ja ajakohastatud andmed nende alade vee kvaliteedist teistsuguse pildi kui see, mis nähtub komisjoni hagiavaldusest, ning näitavad paranemistendentsi.

78 Kümnendana väidab Itaalia Vabariik, et kui järgida komisjoni ettepanekuid, tekiks paradoksaalselt oht, et talle määrataks oluliselt suuremad rahalised karistused kui need, mille Euroopa Kohus määras talle 31. mai 2018. aasta kohtuotsuses komisjon *vs.* Itaalia (C-251/17, EU:C:2018:358), kuigi see kohtuotsus käsitles direktiivi 91/271 rikkumisi, mis käisid suurema hulga linnastute kohta ja milles käsitletav inimekvivalent oli suurem kui käesoleva kohtuasja puhul.

79 Seetõttu palub Itaalia Vabariik, et määratava raskuskoefitsiendi tase oleks komisjoni väljapakutust madalam.

80 Komisjoni nõude kohta kohaldada nii põhisummat kui ka karistusmakset kumulatiivselt märgib Itaalia Vabariik, et ehkki on kindel või mõistlikult tõenäoline, et asjaomane liikmesriik ei suuda liikmesriigi kohustuste rikkumise tuvastanud kohtuotsust täita, sest liikmesriigi ametiasutuste esitatud ajakava, mille eesmärk on tagada selle kohtuotsuse täielik täitmine, ületab menetluse kestust, ei ole täidetud põhisumma määramise eeltingimus, nimelt see, et rikkumise toime pannud liikmesriigil on objektiivselt võimatu oma kohustusi õigeaegselt täita. Seega tuleb niisugusel juhul vältida põhisumma määramist, kuna hoiatavat mõju avaldab täielikult juba üksnes karistusmakse.

81 Just nii on see käesolevas kohtuasjas, kus Itaalia Vabariigil on sisuliselt võimatu tagada, et kohtuotsuse C-85/13 täitmiseks saaks kõik tehtud enne Euroopa Kohtus ELTL artikli 260 lõike 2 alusel algatatud menetluse lõpetamist. Seetõttu palub see liikmesriik esimese võimalusena, et talle määrataks selles kohtuasjas karistusmakse ilma põhisummata.

82 Teise võimalusena palub Itaalia Vabariik, et temalt mõistetaks välja üksnes põhisumma, millest piisab, et karistada teda talle liidu õigusest tulenevate kohustuste täitmata jätmise eest. Märkimisväärse suurusega põhisumma määramine lisaks karistusmaksele oleks ebaproportsionaalne ja võib kaasa tuua soovitud mõjule vastupidise tagajärje, muutes kohtuotsuse C-85/13 täitmise keerukamaks raskete kahjulike finantstagajärgede tõttu, mille see kaasa toob.

83 Kolmanda võimalusena palub Itaalia Vabariik, et karistusmakse tasumise kohustus ei jõustuks enne, kui ettenähtud ajakava on lõppenud. Karistusmakse kohaldamisel aluseks võetava tähtaja määrab Euroopa Kohus nimelt kindlaks oma sõltumatust hinnangust lähtudes.

84 Oma vasturepliigis lisab Itaalia Vabariik, et selle dokumendi esitamise kuupäeval ei olnud kohtuotsuse C-85/13 nõuetega kooskõlas veel vaid kolm linnastut, mille kogu puhastuskoormus on 78 069 inimekvivalenti. Seega on alates kõnealuse kohtuotsuse kuulutamisest 93% vähenenud nende linnastute arv, mis ei vasta nõuetele; see tähendab nõuetele mittevastav puhastuskoormus on vähenenud 96,6%.

Euroopa Kohtu hinnang

85 Kõigepealt tuleb tõdeda, et ELTL artikli 260 lõikes 2 ette nähtud menetluse eesmärk on ajendada oma kohustusi rikkunud liikmesriiki täitma liikmesriigi kohustuste rikkumise tuvastanud kohtuotsust ja seega tagada liidu õiguse tõhus kohaldamine ning et nimetatud sättes ette nähtud meetmete ehk karistusmakse ja põhisummaga taotletakse mõlemaga sama eesmärki (13. juuni 2024. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Ungari (rahvusvahelise kaitse taotlejate vastuvõtmine II), C-123/22, EU:C:2024:493, punkt 96 ja seal viidatud kohtupraktika).

86 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt sõltub karistusmakse ja põhisumma kohaldamine kummagi võimalusest saavutada konkreetse juhtumi asjaolusid arvestades taotletavat eesmärki ning neil asjaoludel ei ole välistatud kahte liiki karistuste kohaldamine (17. septembri 2015. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Itaalia, C-367/14, EU:C:2015:611, punkt 114 ja seal viidatud kohtupraktika).

87 Kui karistusmakse määramine näib eriti sobiv, et motiveerida liikmesriiki võimalikult kiiresti lõpetama rikkumist, mis sellise meetme puudumisel võiks jääda püsima, siis põhisumma määramine tugineb pigem selle mõju hindamisele, mida asjaomase liikmesriigi kohustuste täitmata jätmine avaldab era- ja avalikele huvidele eelkõige juhul, kui rikkumine on pärast esialgu selle tuvastanud kohtuotsust juba pikka aega kestnud (17. septembri 2015. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Itaalia, C-367/14, EU:C:2015:611, punkt 115 ja seal viidatud kohtupraktika).

88 Euroopa Kohus peab igas tema menetluses olevas kohtuasjas juhtumi asjaolusid arvestades ning tema hinnangul vajalikust veenvuse ja hoiatavuse määrast lähtudes kindlaks määrama asjakohased rahalised sanktsioonid muu hulgas selleks, et ära hoida liidu õiguse sarnaste rikkumiste kordumine (13. juuni 2024. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Ungari (rahvusvahelise kaitse taotlejate vastuvõtmine II), C-123/22, EU:C:2024:493, punkt 97 ja seal viidatud kohtupraktika).

89 Seega ei ole komisjoni ettepanekud Euroopa Kohtu jaoks siduvad, olles vaid kasulikuks lähtepunktiks. Samuti ei ole komisjoni teatistes sisalduvad suunised Euroopa Kohtu jaoks siduvad, vaid need aitavad tagada komisjoni tegevuse läbipaistvust, ettenähtavust ja õiguskindlust (12. märtsi 2020. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Itaalia (Sardiinia majutussektoris õigusvastaselt antud abi), C-576/18, EU:C:2020:202, punkt 136 ja seal viidatud kohtupraktika).

– *Karistusmakse ja põhisumma kumuleerimise võimalikkus*

90 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt on Euroopa Kohtul õigus talle kõnealuses valdkonnas antud kaalutlusõiguse teostamisel määrata kumulatiivselt nii karistusmakse kui ka põhisumma (17. septembri 2015. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Itaalia, C-367/14, EU:C:2015:611, punkt 116 ja seal viidatud kohtupraktika), eelkõige juhul, kui rikkumine on kaua kestnud ja samas on oht, et see püsib (vt 12. juuli 2005. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Prantsusmaa, C-304/02, EU:C:2005:444, punkt 82).

91 Võttes aga arvesse käesoleva kohtuotsuse punktidest 38, 44 ja 46 nähtuvaid asjaolusid, tuleb tõdeda, et käesolevas kohtuasjas kõne all olevat liikmesriigi kohustuste rikkumist iseloomustavad samad asjaolud, mida on mainitud käesoleva kohtuotsuse eelmises punktis viidatud kohtupraktikas. Seega ei saa Itaalia Vabariik vaielda tulemuslikult vastu tema suhtes kahe rahalise karistuse kumulatiivsele kohaldamisele.

– *Põhisumma*

92 Euroopa Kohtu praktika kohaselt tuleb igal konkreetsel juhtumil põhisumma välja mõista ja selle suurus vajaduse korral kindlaks määrata lähtuvalt kõigist tähtsust omavatest asjaoludest, mis puudutavad nii tuvastatud rikkumise tunnuseid kui ka selle liikmesriigi enda suhtumist, keda ELTL artikli 260 alusel algatatud menetlus puudutab. See artikkel annab Euroopa Kohtule ulatusliku kaalutlusõiguse otsustada, kas selline karistus määrata või mitte, ja vajaduse korral

määrata kindlaks selle suurus (13. juuni 2024. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Ungari (rahvusvahelise kaitse taotlejate vastuvõtmine II), C-123/22, EU:C:2024:493, punkt 98 ja seal viidatud kohtupraktika).

93 Käesolevas kohtuasjas kujutavad kõik õiguslikud ja faktilised asjaolud – nii need, mille alusel tuvastas Euroopa Kohus kohtuotsuses C-85/13, et väidetav rikkumine on toime pandud, kui ka see, et Itaalia Vabariigi suhtes on asulareovee puhastamise valdkonnas käimas neli rikkumismenetlust, mis puudutavad kokku rohkem kui 800 linnastut, ning see, et selle liikmesriigi suhtes on juba tehtud mitu kohtuotsust, milles on tuvastatud liikmesriigi kohustuste rikkumine selles konkreetses liidu tegevuse valdkonnas, nimelt 31. mai 2018. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Itaalia (C-251/17, EU:C:2018:358), samuti need, mida on nimetatud selle kohtuotsuse punktis 98 – endast reaalset viidet sellele, et sarnaste liidu õiguse rikkumiste tulevikus kordumise tõhusaks ärahoidmiseks tuleb võtta selline hoiatav meede nagu põhisumma määramine.

94 Euroopa Kohtu ülesanne on oma kaalutlusõigust kasutades määrata põhisumma suurus kindlaks nii, et see oleks ühelt poolt asjaoludele vastav ja teiselt poolt toimepandud rikkumisega proportsionaalne. Asjakohaste tegurite hulka kuuluvad sellised asjaolud nagu tuvastatud rikkumise raskus ja kestus ning asjaomase liikmesriigi maksevõime (13. juuni 2024. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Ungari (rahvusvahelise kaitse taotlejate vastuvõtmine II), C-123/22, EU:C:2024:493, punktid 100 ja 101 ning seal viidatud kohtupraktika).

95 Kõigepealt tuleb rikkumise raskuse kohta märkida, et ühelt poolt, nagu nähtub direktiivi 91/271 artikli 1 teisest lõigust, on selle direktiivi eesmärk kaitsta keskkonda reovee ärajuhtimisest tuleneva kahju eest. Asulareovee puhastussüsteemi puudumine või puudulikkus võivad aga keskkonda kahjustada ja seda tuleb pidada iseäranis kaalukaks. Teiselt poolt sõltub keskkonnakahju suurus suurel määral nende linnastute arvust, mida liikmesriigi kohustuste väidetav rikkumine puudutab (31. mai 2018. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Itaalia, C-251/17, EU:C:2018:358, punktid 72 ja 73 ning seal viidatud kohtupraktika).

96 Mis puudutab käesoleval juhul esiteks Castellammare del Golfo I, Cinisi ja Terrasini linnastut, siis on selge, et direktiivi 91/271 artiklitest 4, 5 ja 10 tulenevaid kohustusi – nagu need tuvastati kohtuotsuses C-85/13 – ei olnud käesolevas kohtuasjas Euroopa Kohtus toimunud kohtuistungi kuupäevaks, st 13. novembriks 2024, ikka veel täidetud.

97 Teiseks tuleb Trappeto linnastu kohta märkida, et nagu nähtub käesoleva kohtuotsuse punktist 32, on selle linnastu reoveepuhastiga seotud tööd lõpule viidud ja selle puhasti haldamine anti 22. detsembril 2023 üle AMAP-ile, kes on Palermo ATO integreeritud veeteenuste osutaja. Lisaks esitati vastureplиigis tõend selle kohta, et ajavahemikul 23. juunist kuni 15. detsembrini 2023 on järgitud direktiivis 91/271 sätestatud piirväärtusi.

98 Neil asjaoludel tuleb asuda seisukohale – nagu ka komisjon kohtuistungil nõustus –, et Itaalia Vabariik on 15. detsembri 2023. aasta seisuga võtnud kõik vajalikud meetmed, et täita Trappeto linnastu puhul direktiivi 91/271 artiklitest 4, 5 ja 10 tulenevad kohustused, nagu need on tuvastatud kohtuotsuses C-85/13.

99 Kolmandaks, mis puudutab Courmayeuri linnastut, siis nagu nähtub käesoleva kohtuotsuse punktist 33, väitis Itaalia Vabariik oma vastureplиigis, et selle linnastu olukord on kooskõlas direktiiviga 91/271, mitte ainult füüsilisest aspektist (kogumissüsteemid on valminud ja

ühendatud La Salle'i reoveepuhastiga), vaid ka funktsionaalsest seisukohast ja puhastamise tõhusust arvestades. Lisaks tugines see liikmesriik kohtuistungil komisjonile edastatud uute analüüside tulemustele, mis kinnitavad direktiivis kehtestatud piirväärtustest kinnipidamist.

100 Sellegipoolest ei nõustunud komisjon kohtuistungil sellega, et Itaalia Vabariik on tõendanud, et Courmayeuri linnastu olukord on kõnealuse direktiivi nõuetega kooskõlas. See institutsioon märkis nimelt, ilma et see liikmesriik oleks talle vastu vaielnud, et ühelt poolt käsitlesid tema esitatud uued asjaolud üksnes väikest osa linnastust ega tõenda seega selle linnastu kui terviku vastavust nimetatud direktiivile ning teiselt poolt on esitamata reoveepuhasti ehitamise ja kogumissüsteemide sellega ühendamise tööde teise osa vastuvõtmise aruanne, sellest tulenev käitise vastuvõtmise tõend ning selle jaama käitamise tõend.

101 Neil asjaoludel tuleb asuda seisukohale, et Itaalia Vabariik ei ole kohtuistungi kuupäevaks tõendanud, et ta oli võtnud kõik vajalikud meetmed, et Courmayeuri linnastu puhul oleksid täidetud direktiivi 91/271 artiklitest 4 ja 10 tulenevad kohustused, nagu need tuvastati kohtuotsuses C-85/13.

102 Eelnevast järeldub, et nende linnastute arv, mis nimetatud kuupäeval ei olnud vastavuses direktiivi 91/271 nõuetega – nimelt neli linnastut –, on märkimisväärselt vähenenud võrreldes nende linnastute koguarvuga (41 linnastut), mida käsitleti kohtuasjas C-85/13, ning vastavalt sellele on keskkonnale tekitatud kahju vähenenud võrreldes sellega, mis tulenes kõnealuses kohtuotsuses tuvastatud esialgsest rikkumisest (vt selle kohta 22. juuni 2016. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Portugal, C-557/14, EU:C:2016:471, punkt 75). Seega vähendas Itaalia Vabariik oluliselt kohtuotsuses C-85/13 tuvastatud rikkumisest tulenevat keskkonnakahju.

103 Fakt on siiski, et keskkonnale tekitatakse endiselt kahju, ehkki mitte niivõrd suurt. Kahju on seda tõsisem, et kõik neli nõuetele mittevastavat linnastut juhivad oma vett suublatesse, mida käsitatakse tundlike aladena. Liigitades asjaomased alad „tundlikeks aladeks" vastavalt direktiivi 91/271 artikli 5 lõikele 1 ja II lisale, tunnistas Itaalia Vabariik nende alade puhul kõrgendatud keskkonnakaitse vajadust. Asulareovee puhastamata jätmine tekitab aga keskkonnale kahju (vt selle kohta 17. oktoobri 2013. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Belgia, C-533/11, EU:C:2013:659, punkt 55).

104 Arvestades riske, mis – lähtudes ka käesoleva kohtuotsuse punktis 95 viidatud kohtupraktikast – kaasnevad kõnealuse rikkumise tõttu kõne all olevatele, keskkonnakaitsega seotud olulistele avalikele huvidele, ei saa ei veel rakendamist vajavate materiaalsete meetmete keerukus ega – eeldusel, et see osutub tõendatuks – asjaolu, et suplusvee kvaliteedi kahjustamise oht asjaomastel rannikualadel on teoreetiline ja puhtalt potentsiaalne, ega see, et vee kvaliteedi puhul on näha vähemalt paranemistendentsi, tuua kaasa seda, et käsitletava rikkumise raskust hinnataks vähem rangelt.

105 Siiski tuleb kergendava asjaoluna arvesse võtta esimesena seda, et Itaalia Vabariik tegi komisjoni talitustega kogu menetluse vältel koostööd, teisena selle liikmesriigi edusamme kohtuotsuse C-85/13 täitmisel, kolmandana suuri investeeringuid, mida see liikmesriik tegi kõnealuse kohtuotsuse täitmiseks, ja neljandana selleks erakorralise ametniku nimetamist.

106 Seejärel, mis puudutab rikkumise kestust, siis tuleb arvesse võtta ajavahemikku, mis jääb esimese liikmesriigi kohustuste rikkumise tuvastanud kohtuotsuse kuulutamise ja selle hetke vahele, mil Euroopa Kohus hindab faktilisi asjaolusid (vt selle kohta 13. juuni 2024. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Ungari (rahvusvahelise kaitse taotlejate vastuvõtmine II), C-123/22, EU:C:2024:493, punkt 126 ja seal viidatud kohtupraktika).

107 Käesoleval juhul oli kohtuotsuse C-85/13 täitmata jätmine kestnud kuupäevaks, mil Euroopa Kohus hindab faktilisi asjaolusid, ligikaudu 11 aastat, mis kujutab endast liiga pikka aega, isegi kui arvesse tuleb võtta märkimisväärset mitmeaastast ajavahemikku, mida nõutavad taristutööd vajasid.

108 Lisaks tuleb asjaomase liikmesriigi maksevõime kohta märkida, et komisjon tegi vastavalt 2023. aasta teatise punktidele 3.4 ja 4.2 ettepaneku võtta kahe kolmandiku arvutamisel arvesse kõnealuse liikmesriigi sisemajanduse koguprodukti (SKP) võrreldes liikmesriikide keskmise SKPga ning võtta ühe kolmandiku arvutamisel demograafilise kriteeriumina arvesse kõnealuse liikmesriigi rahvaarvu võrreldes liikmesriikide keskmise rahvaarvuga.

109 Euroopa Kohtu hiljutisest praktikast nähtub, et liikmesriigi maksevõime kindlaksmääramisel ei saa teguri n – mis kajastab asjaomase liikmesriigi maksevõimet võrreldes teiste liikmesriikide maksevõimega – arvutamise meetodis võtta demograafilist kriteeriumi arvesse 2023. aasta teatise punktides 3.4 ja 4.2 ette nähtud viisil (25. aprilli 2024. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Poola (rikkumisest teavitajate direktiiv), C-147/23, EU:C:2024:346, punkt 86).

110 Niisiis tuleb Itaalia Vabariigi maksevõime kindlakstegemisel lähtuda selle SKPst kui peamisest tegurist ning võtta arvesse selle liikmesriigi SKP viimase aja arengusuundi selle päeva seisuga, mil Euroopa Kohus asjaolusid hindab (vt selle kohta 13. juuni 2024. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Ungari (rahvusvahelise kaitse taotlejate vastuvõtmine II), C-123/22, EU:C:2024:493, punkt 131 ja seal viidatud kohtupraktika).

111 Eeltoodud kaalutlusi arvestades ja kuna komisjon ei ole kindlaks teinud Itaalia Vabariigi maksevõimet tõendava teguri n arvutamise kehtivat kriteeriumi, tuleb põhisumma suuruse kindlaksmääramisel arvesse võtta selle liikmesriigi keskmist SKPd, arvutatuna kolme viimase aasta põhjal. Euroopa Kohus leiab, et käesoleva kohtuasja asjaolusid on õigesti hinnatud, kui põhisumma suuruseks, mis tuleb määrata kõnealusele liikmesriigile, määrata 10 miljonit eurot.

– *Karistusmakse*

112 Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt on karistusmakse määramine üldjuhul õigustatud vaid siis, kui eelneva kohtuotsuse täitmata jätmises seisnev rikkumine vältab seni, kuni Euroopa Kohus uurib asjaolusid (13. juuni 2024. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Ungari (rahvusvahelise kaitse taotlejate vastuvõtmine II), C-123/22, EU:C:2024:493, punkt 135 ja seal viidatud kohtupraktika).

113 Praegusel juhul tuleb märkida, et nagu nähtub käesoleva kohtuotsuse punktidest 96–102, ei olnud kohtuistungi kuupäevaks võetud veel kõiki kohtuotsuse C-85/13 täitmiseks vajalikke meetmeid.

114 Neil asjaoludel on Itaalia Vabariigilt karistusmakse väljamõistmine sobiv rahaline meede, et ajendada teda võtma vajalikke meetmeid tuvastatud rikkumise lõpetamiseks ja kohtuotsuse C-85/13 täieliku täitmise tagamiseks.

115 Selle kohta tuleneb väljakujunenud kohtupraktikast, et karistusmakse tuleb määrata vastavalt sellele, millise määraga mõjutusvahendit on tarvis kohaldada, et asjaomane liikmesriik muudaks oma käitumist ja lõpetaks talle süüks arvatud rikkumise (13. juuni 2024. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Ungari (rahvusvahelise kaitse taotlejate vastuvõtmine II), C-123/22, EU:C:2024:493, punkt 138 ja seal viidatud kohtupraktika).

116 Selles valdkonnas tuleb Euroopa Kohtul oma kaalutlusõigust kasutades määrata karistusmakse nii, et see oleks ühelt poolt asjaoludele vastav ning teiselt poolt proportsionaalne tuvastatud liikmesriigi kohustuste rikkumise ja selle liikmesriigi maksevõimega (13. juuni 2024. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Ungari (rahvusvahelise kaitse taotlejate vastuvõtmine II), C-123/22, EU:C:2024:493, punkt 139 ja seal viidatud kohtupraktika).

117 Karistusmakse summa kindlaksmääramisel on põhikriteeriumid, mida tuleb arvesse võtta, tagamaks karistusmakse sunnijõudu liidu õiguse ühetaolise ja tõhusa kohaldamise eesmärgil, üldjuhul rikkumise raskus, kestus ja asjaomase liikmesriigi maksevõime. Nende kriteeriumide kohaldamisel tuleb arvesse võtta eelkõige kõnealuse liikmesriigi poolt oma kohustuste täitmata jätmise tagajärgi era- ja avalikele huvidele ning seda, kuivõrd kiireloomuline on vajadus, et asjaomane liikmesriik täidaks oma kohustusi (13. juuni 2024. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Ungari (rahvusvahelise kaitse taotlejate vastuvõtmine II), C-123/22, EU:C:2024:493, punkt 141 ja seal viidatud kohtupraktika).

118 Mis puudutab neid tegureid, siis asjaolud, mida tuleb arvesse võtta, nähtuvad eelkõige käesoleva kohtuotsuse punktides 96–110 esitatud põhjendustest, mis käsitlevad kõnealuse rikkumise raskust ja kestust ning Itaalia Vabariigi maksevõimet.

119 Lisaks tuleb raskendava asjaoluna arvesse võtta seda, et Itaalia Vabariigi vastureplikis esitatud viimaste andmete kohaselt peaks kohtuotsus C-85/13 täielikult täidetama alles 2026. aastal, niisiis 26–28 aastat hiljem võrreldes kuupäevaga, milleks liikmesriigid pidid tagama direktiivi 91/271 artiklite 4 ja/või 5 ning 10 järgimise.

120 Pealegi on komisjon soovitanud Euroopa Kohtul karistusmakse summat järk-järgult vähendada vastavalt edusammudele kohtuotsuse C-85/13 täitmisel.

121 Sellega seoses tuleb meelde tuletada, et isegi kui Euroopa Kohtu otsuse täieliku täitmise tagamiseks tuleb nõuda karistusmakse tasumist tervikuna, kuni liikmesriik on võtnud kõik vajalikud meetmed tuvastatud rikkumise lõpetamiseks, võib teatud erijuhtudel siiski kohaldada karistust, mis võtab arvesse liikmesriigi edusamme oma kohustuste täitmisel (31. mai 2018. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Itaalia, C-251/17, EU:C:2018:358, punkt 83 ja seal viidatud kohtupraktika).

122 Praegusel juhul tuleb tõdeda, et pärast seda, kui olukord Trappeto linnastus on viidud vastavusse direktiivist 91/271 tulenevate kohustustega, oli nendes linnastutes, millel ei olnud selle direktiivi asjakohastele sätetele vastavaid asulareovee kogumis- ja puhastussüsteeme, inimekvivalendi arv kohtuistungi kuupäeval 137 253.

123 Kõiki eelmainitud käesoleva kohtuasja asjaolusid arvestades peab Euroopa Kohus sobivaks määrata vähenev karistusmakse 75 000 eurot päevas.

124 Karistusmakse perioodilisuse kohta olgu märgitud, et karistusmakse kahanev osa määratakse – vastavalt komisjoni ettepanekule – kindlaks kuuekuulise perioodi alusel, sest kõnealustes linnastutes direktiivi 91/271 järgimise kohta tõendite hankimisel ja analüüsimisel võib olla vajalik teatud tähtaeg ja samuti selleks, et võtta arvesse Itaalia Vabariigi võimalikke edusamme. Seega tuleb iga perioodi eest makstavat kogusummat vähendada nii mitu protsenti, kui palju moodustab see nende linnastute inimekvivalendist, mille asulareovee kogumise ja puhastamise süsteem on kohtuotsusega C-85/13 kooskõlla viidud (vt selle kohta 31. mai 2018. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Itaalia, C-251/17, EU:C:2018:358, punkt 87 ja seal viidatud kohtupraktika).

125 Seega tuleb Itaalia Vabariigilt mõista komisjoni kasuks välja karistusmakse 13 687 500 eurot iga kuue kuu eest, millega viivitatakse kohtuotsuse C-85/13 täitmiseks vajalike meetmete rakendamisega, ja seda alates käesoleva kohtuotsuse kuulutamise päevast kuni kohtuotsuse C-85/13 täieliku täitmiseni; selle karistusmakse reaalselt makstav summa arvutatakse välja iga kuuekuulise perioodi lõpus, vähendades iga perioodi eest makstavat kogusummat nii mitu protsenti, kui palju moodustab kõnealuse perioodi lõpuks nende linnastute inimekvivalent, mille asulareovee kogumise ja puhastamise süsteemid on kohtuotsusega C-85/13 vastavusse viidud, nende linnastute inimekvivalendist, millel niisuguseid süsteeme käesoleva kohtuotsuse kuulutamise päeval veel ei ole.

Kohtukulud

126 Euroopa Kohtu kodukorra artikli 138 lõike 1 kohaselt on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna komisjon on kohtukulude hüvitamist nõudnud ja Itaalia Vabariik on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb kohtukulud temalt välja mõista.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kuues koda) otsustab:

1. **Kuna Itaalia Vabariik ei ole võtnud kõiki vajalikke meetmeid, et täita 10. aprilli 2014. aasta kohtuotsust komisjon *vs.* Itaalia (C-85/13, EU:C:2014:251), siis on ta rikkunud talle ELTL artikli 260 lõikest 1 tulenevaid kohustusi.**

2. **Mõista Itaalia Vabariigilt Euroopa Komisjoni kasuks välja 10 miljoni euro suurune põhisumma.**

3. **Kui punktis 1 tuvastatud rikkumist ei ole käesoleva kohtuotsuse kuulutamise päevaks lõpetatud, on Itaalia Vabariik kohustatud tasuma Euroopa Komisjonile karistusmakse 13 687 500 eurot iga kuue kuu eest, millega viivitatakse 10. aprilli 2014. aasta kohtuotsuse komisjon *vs.* Itaalia (C-85/13, EU:C:2014:251) täitmiseks vajalike meetmete rakendamisega, ja seda alates käesoleva kohtuotsuse kuulutamise päevast kuni 10. aprilli 2014. aasta kohtuotsuse komisjon *vs.* Itaalia (C-85/13, EU:C:2014:251) täieliku täitmiseni; selle karistusmakse reaalselt makstav summa arvutatakse välja iga kuuekuulise perioodi lõpus, vähendades iga perioodi eest makstavat kogusummat nii mitu protsenti, kui palju moodustab kõnealuse perioodi lõpuks nende linnastute inimekvivalent, mille asulareovee kogumise ja puhastamise süsteemid on 10. aprilli 2014. aasta kohtuotsusega komisjon *vs.* Itaalia (C-85/13, EU:C:2014:251) vastavusse viidud, nende linnastute inimekvivalendist, millel niisuguseid süsteeme käesoleva kohtuotsuse kuulutamise päeval veel ei ole**.

4. Mõista kohtukulud välja Itaalia Vabariigilt.

Allkirjad